

บทที่ ๕

BLUEPRINT FOR CHANGE

๔.๑ ขอบเขตการพัฒนา/แนวทางขั้นตอนดำเนินการไปสู่การเปลี่ยนแปลง(ปฏิรูป)

๔.๑.๑ ขอบเขตการพัฒนา

ขอบเขตการพัฒนาบทบาทกรมอนามัย ในการดูแลควบคุมกำกับกิจการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมของประเทศ ประกอบด้วย ๔ เสาหลัก ๕ ยุทธศาสตร์ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

➤ ๔ เสาหลัก ประกอบด้วย

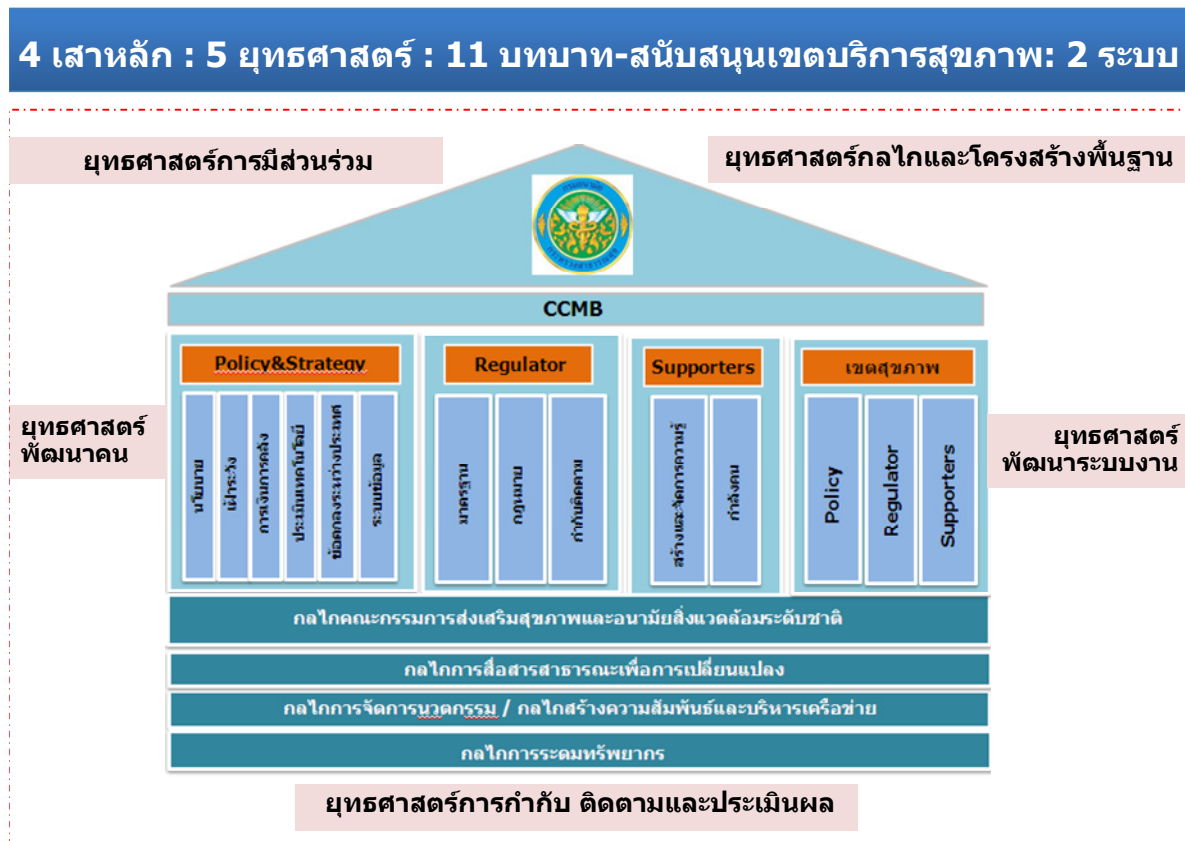
เสาหลักที่ ๑ : ทำหน้าที่พัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์กลาง ด้านส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมของประเทศ (Policy and Strategy) อย่างมีส่วนร่วมผ่านกลไกระดับชาติ คือ คณะกรรมการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เพื่อทำให้เกิดเอกภาพ โดยการสนับสนุนข้อมูล ความรู้ และการดำเนินงาน จากระบบข้อมูลกลางการเฝ้าระวังด้านส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม ที่มีความเชื่อมโยงทั้งระดับประเทศ การประเมินเทคโนโลยีการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม โดยใช้บทเรียนประสบการณ์ต่างประเทศที่พัฒนาแล้ว และข้อมูลด้านการเงิน การคลัง ในเรื่องการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม

เสาหลักที่ ๒ : ทำหน้าที่พัฒนาการกำกับดูแลการดำเนินงาน ด้านส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม (Regulation) ด้วยมาตรฐานระบบการส่งเสริมสุขภาพและมาตรฐานระบบอนามัยสิ่งแวดล้อมของประเทศ และมาตรฐานระดับอาเซียน กลไกด้านกฎหมายและระบบกำกับ ดูแล ติดตามและประเมินผล

เสาหลักที่ ๓ : ทำหน้าที่สนับสนุนการดำเนินงาน ด้านส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม (Supporters) เป็นการพัฒนากระบวนการสนับสนุน เพื่อให้ภาคีเครือข่ายสามารถทำบทบาทหน้าที่ของตนในระบบส่งเสริมสุขภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการบริหารจัดการความรู้ด้านส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม และการพัฒนากำลังคนในระบบส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม

เสาหลักที่ ๔ : ทำหน้าที่พัฒนาระบบสนับสนุนเขตสุขภาพ ผ่านกลไกศูนย์อนามัยเขต ทำหน้าที่สนับสนุนข้อมูลความรู้ เพื่อชี้เป้าและมาตรการที่เหมาะสมในการส่งเสริมสุขภาพและจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมในพื้นที่บริการของเขต พร้อมเฝ้าระวังคาดการณ์ปัญหาสุขภาพในอนาคต เพื่อเตรียมพร้อมรับมือ โดยมีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพในแต่ละเขต เป็นหน่วยปฏิบัติการสร้างและพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม สนับสนุนวิชาการด้านส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมให้พื้นที่ ดังภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ ๕ แสดงขอบเขตการพัฒนาบทบาทกรมอนามัย ในการดูแลควบคุมกำกับกิจการส่งเสริมสุขภาพ และอนามัยสิ่งแวดล้อมของประเทศ (๔ เสาหลัก)

➤ ๕ ยุทธศาสตร์ ดังนี้

๑. ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วม สร้าง บริหารความสัมพันธ์ ประสานและเชื่อมโยงภาคีเครือข่าย ทั้งในและนอกระบบสุขภาพ (Health & Non-Health Sectors) เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการและขับเคลื่อน ระบบส่งเสริมสุขภาพและระบบอนามัยสิ่งแวดล้อมในภาพรวมได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๒. ยุทธศาสตร์พัฒนากคน พัฒนาสมรรถนะและสร้างความเข้มแข็งให้บุคลากร ให้สามารถทำ บทบาทและหน้าที่ของตนในระบบส่งเสริมสุขภาพและระบบอนามัยสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. ยุทธศาสตร์พัฒนาระบบงาน เพื่อเป็นตัวแทนกระทรวงสาธารณสุขในการเป็นผู้ดูแลระบบ ส่งเสริมสุขภาพและระบบอนามัยสิ่งแวดล้อมของประเทศ ทำหน้าที่ในการเชื่อมประสานภาคีเครือข่ายเพื่อให้เกิดเป็นเอกภาพ

๔. ยุทธศาสตร์การพัฒนากลไกและโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อการรองรับ ปรับปรุงหน่วยงาน/ โครงสร้าง เช่น จัดตั้งคณะกรรมการนโยบายส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ จัดตั้ง คณะกรรมการขับเคลื่อน (CCMB : Chief Change Management Board) กรมอนามัยไปสู่บทบาท NHA

๕. ยุทธศาสตร์การกำกับ ติดตามและประเมินผล เป็นผู้วางระบบติดตาม กำกับ ประเมินผล การดูแลระบบส่งเสริมสุขภาพและระบบอนามัยสิ่งแวดล้อมในภาพรวม ผ่านกลไกการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

บทที่ ๔ BLUE PRINT FOR CHANGE

ข้อเสนอการเปลี่ยนแปลงเพื่อพัฒนาบทบาทกรมอนามัย

... มุ่งสู่การเป็นองค์กรหลัก ด้านการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมระดับประเทศ

๔.๑.๒ แนวทางขั้นตอนดำเนินการไปสู่การเปลี่ยนแปลง (ปฏิรูป)

ด้วยบทบาทการดูแลควบคุมกำกับกิจการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมของประเทศ

๑) ปรับระบบราชการที่เป็นแนวตั้ง ไปสู่รูปแบบผสมผสานระหว่างราชการ ที่กระจายตัวออกไปในลักษณะเครือข่ายการทำงาน ทั้งในระบบเครือข่ายบริการสุขภาพ และนอกระบบเครือข่ายสุขภาพ เป็นเครือข่ายบริการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมของประเทศ รวมถึงเครือข่ายต่างประเทศ

๒) ปรับจากเดิมที่แต่ละหน่วยงานมีเป้าหมาย ผลผลิต ภารกิจที่แตกต่างกัน ไปสู่การมีเป้าหมายและผลผลิตร่วมกัน ด้วยภารกิจที่แตกต่างกันแต่เสริมกันเป็นพลังขับเคลื่อนในทิศทางเดียวกัน

๓) ปรับระบบการทำงานที่มุ่งเน้นจัดการปัญหาเฉพาะหน้า/ประเด็น สู่การทำงานเชิงกลยุทธ์ เสริมความเข้มแข็งของภาคีในระบบส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม ให้แสดงบทบาทการให้บริการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมมากกว่าการดำเนินงานเอง

๔) พัฒนากลไก โครงสร้าง ตามกฎหมายเดิมทุกหน่วย ให้แสดงบทบาท ในการดูแลควบคุมกำกับกิจการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม เสริม สนับสนุนกลไกเดิมด้วยกลไกใหม่ที่เป็น เพื่อสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงจนสามารถฝังระบบการทำงานใหม่ได้ ก็จะปรับตัวเป็นกลไกการขับเคลื่อนระบบส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมของโครงสร้างที่มี เช่น คณะกรรมการขับเคลื่อน (CCMB : Chief Change Management Board) โดยมีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

- ๑) จัดตั้งคณะกรรมการนโยบายส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ
- ๒) จัดตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนและสำนักเลขานุการคณะกรรมการขับเคลื่อนฯ
- ๓) จัดทำแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการ (Action for change)
- ๔) ดำเนินการตามแผน
- ๕) สื่อสารสาธารณะ
- ๖) กำกับ ติดตามเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง
- ๗) จัดเวทีรับฟังข้อเสนอของ Stakeholder ตามความเหมาะสม
- ๘) ประเมินผล ถอดบทเรียน สรุปรายงานการดำเนินงานและข้อค้นพบ

๔.๒ บทบาทภารกิจใหม่ และกลไกการขับเคลื่อนการดำเนินงานที่พึงประสงค์ ในฐานะ National Health Authority

๔.๒.๑ บทบาท ภารกิจใหม่ของกรมอนามัย

กรมอนามัย ในฐานะกรมวิชาการของกระทรวงสาธารณสุข ทำหน้าที่ดูแลระบบส่งเสริมสุขภาพและระบบอนามัยสิ่งแวดล้อมของประเทศ ตระหนักถึงความสำคัญ และความจำเป็นในการปรับระบบการทำงานให้เท่าทันสถานการณ์ และปัญหาสุขภาพที่เปลี่ยนแปลงไป บนข้อเสนอบทบาทกระทรวงสาธารณสุขที่อยู่ภายใต้ ๓ แนวคิด ที่ว่า

๑) กระทรวงสาธารณสุขควรเป็น National Health Authority ที่ดูแลภาพรวมระบบสุขภาพของประเทศ และประสานเชื่อมโยงการดำเนินงานของหน่วยงานและกลไกอื่นๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายระบบสุขภาพที่พึงประสงค์โดยสรุป คือ การทำหน้าที่การอภิบาลระบบสุขภาพ

๒) การอภิบาลระบบสุขภาพที่มีประสิทธิภาพจะเกิดขึ้นได้ ก็ต่อเมื่อมีกลไกการจัดการความรู้ และระบบข้อมูลสารสนเทศที่ดี และมีประสิทธิภาพ สนับสนุน

๓) ภายใต้บริบทที่มีภาคีภาคส่วนต่างๆ เข้ามาเกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบสุขภาพมากขึ้น ควรมีการประสาน และใช้พลังจุดแข็งของภาคีภาคส่วนต่างๆ เพื่อพัฒนาระบบสุขภาพ แทนที่จะแสดงบทบาทในการดำเนินงานทุกส่วนเองเหมือนในอดีต

จึงได้มีคำสั่งกรมอนามัยที่ ๑๘๑/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๖ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของกรมอนามัย โดยมี นายแพทย์เจษฎา โชคดำรงสุข อธิบดีกรมอนามัย เป็นที่ปรึกษา และนายแพทย์ธีรพล โตพันธานนท์ รองอธิบดีกรมอนามัย เป็นประธานคณะกรรมการ และคำสั่งกรมอนามัยที่ ๒๖๔/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๖ เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานพัฒนาบทบาทกรมอนามัย โดยมีคณะผู้บริหารกรมอนามัยเป็นที่ปรึกษา ประกอบด้วยคณะทำงานย่อย ๑๒ ชุด ตามข้อเสนอบทบาทใหม่ของกระทรวงสาธารณสุข ดังนี้ ๑) การกำหนดนโยบายยุทธศาสตร์กลางของประเทศบนข้อมูลและพื้นฐานความรู้ ๒) การสร้างและจัดการความรู้ด้านสุขภาพ ๓) การประเมินนโยบายและเทคโนโลยีด้านสุขภาพ ๔) การกำหนดรับรองมาตรฐานบริการต่างๆ ๕) การพัฒนาระบบกลไกการเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพและตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน ๖) การพัฒนากลไกด้าน กฎหมายเพื่อเป็นเครื่องมือพัฒนา และดูแลสุขภาพประชาชน ๗) การพัฒนางานสุขภาพโลกและความร่วมมือระหว่างประเทศ ๘) การกำกับดูแล ติดตามและประเมินผลของภาครัฐ ท้องถิ่น และเอกชน ๙) การให้ข้อคิดเห็นต่อระบบการเงินการคลังด้านสุขภาพของประเทศ ๑๐) การพัฒนาข้อมูลข่าวสารให้เป็นระบบเดียวมีคุณภาพใช้งานได้ ๑๑) การกำหนดนโยบายและจัดการกำลังคนด้านสุขภาพ และ ๑๒) เขตสุขภาพ

ทั้งนี้ ผู้บริหารกรมอนามัยและคณะกรรมการทั้ง ๒ ชุด ได้ประชุมหารือ วิเคราะห์ทบทวนบทบาท/ภารกิจของกรมอนามัยในปัจจุบัน เพื่อดำเนินการการทบทวนบทบาท/ภารกิจกรมอนามัยในปัจจุบัน บทบาทที่พึงประสงค์ วิเคราะห์ส่วนต่างที่ต้องพัฒนา (GAP) และจัดทำร่างข้อเสนอเพื่อการพัฒนาบทบาทกรมอนามัย และนำมาปรับเป็นบทบาทใหม่ ดังนี้

๑. เป็นองค์กรหลัก ด้านการดูแลระบบส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมของประเทศ ทำหน้าที่กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์โดยใช้ข้อมูล ความรู้ และมีการออกแบบระบบเพื่อให้มีกลไกที่เหมาะสม ลดความซ้ำซ้อน เป็นตัวกลางเชื่อมประสานผู้กำกับนโยบายของประเทศ อาทิ สุขภาพ เศรษฐกิจ การเงิน การคลังและการเมือง มีการตรวจสอบอย่างเหมาะสมเพื่อให้เกิดระบบที่มีธรรมาภิบาล

๒. กรมอนามัย เป็นหน่วยบริหารจัดการความรู้ด้านส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมของประเทศ โดยเป็นเจ้าภาพเชื่อมโยงให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ องค์กรภาครัฐ องค์กรที่มีใช้ภาครัฐ ทั้งองค์กรที่แสวงหากำไรและไม่ได้แสวงหากำไร (NGO) อาทิ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) องค์กร PATH มหาวิทยาลัย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น มาร่วมกันสร้างความรู้ (Knowledge Creation) และจัดการความรู้ (Knowledge Management) เพื่อใช้แก้ปัญหาสุขภาพของประเทศ (Knowledge Translation) ทั้งเพื่อให้ผู้กำหนดนโยบายใช้ในการตัดสินใจกำหนดนโยบายด้านส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมบนฐานความรู้ (Knowledge Based Policy) และให้องค์กร ภาคี นำไปใช้ในการขับเคลื่อนการทำงานด้านส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเพิ่มศักยภาพของประชาชนในการดูแลตนเอง โดยได้รับหลักฐานทางวิชาการด้านสุขภาพที่ถูกต้องเหมาะสม โดยมีสำนักงาน/กลุ่มงานการบริหารจัดการความรู้ (KM Body) รับผิดชอบดูแลภาพรวม

๓. พัฒนาศักยภาพการประเมินนโยบายและเทคโนโลยีด้านส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม

๔. เป็นหน่วยงานหลักในการกำหนดมาตรฐานระบบการส่งเสริมสุขภาพและมาตรฐานระบบอนามัยสิ่งแวดล้อมของประเทศ และระดับอาเซียน เช่น มาตรฐานสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวกับสุขภาพ มาตรฐานการดำเนินงานเฝ้าระวัง มาตรฐานการประกอบอาชีพ มาตรฐานด้านสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิต เป็นต้น โดยทำหน้าที่ ๓ บทบาท คือ กำหนด/พัฒนามาตรฐาน (Standard Body) พัฒนาระบบควบคุม กำกับคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด (Accreditation Body) และบริการให้การรับรอง (Certified Body) และให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๕. เป็นเจ้าภาพ เรื่องการเฝ้าระวังด้านส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมอย่างมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ทั้งในและต่างประเทศ พัฒนากลไกและจัดวางระบบ เพื่อการเตรียมความพร้อม ตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน และภัยคุกคามสุขภาพปัญหาด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม

๖. พัฒนากลไกด้านกฎหมายและการบังคับใช้ เพื่อส่งเสริม คุ่มครองสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม บังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอาหาร ยา เครื่องมือแพทย์ เครื่องสำอาง กฎหมายสถานพยาบาล กฎหมายการประกอบโรคศิลป์ กฎหมายสาธารณสุข กฎหมายคุ้มครองภูมิปัญญา กฎหมายวิชาชีพ

๗. เป็นผู้นำทางวิชาการ ทั้งด้านองค์ความรู้ และการพัฒนาต้นแบบด้านส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมในภูมิภาค โดยเฉพาะภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ให้เป็นที่ยอมรับและมีบทบาทชัดเจนในเวทีโลก เพิ่มบทบาทหลักด้านความร่วมมือระหว่างประเทศ สนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถทางด้านภาษา (สากล และภาษาท้องถิ่น) มีการลงทุนแลกเปลี่ยนประสบการณ์และเรียนรู้ด้านสาธารณสุข สิ่งแวดล้อม สังคม การศึกษาและวัฒนธรรมในระดับภูมิภาค ทวีภาค และเวทีโลก เพื่อขับเคลื่อนระบบส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมก้าวสู่เวทีนานาชาติ

๘. เป็นผู้วางระบบการติดตาม กำกับ ประเมินผล การดูแลระบบสุขภาพในภาพรวม และสร้างกลไกการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เพื่อติดตามประเมินผลนโยบายการดำเนินงานตามที่กระทรวงสาธารณสุข กำหนดประสานงานกับ สปสช. เขต เพื่อจัดระบบบริการในเขตพื้นที่ (Commissioning) ประสานงานการดำเนินงานด้านสุขภาพระหว่างจังหวัดในเขต เช่น การจัดระบบส่งต่อในเขตให้เกิดประสิทธิภาพ โดยให้องค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมกำกับ ติดตาม และประเมินผล เพื่อนำมาสู่การปรับนโยบายกฎหมาย และระบบส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง

๙. สร้างกลไกกลางในการบริหารระบบการเงิน การคลัง ด้านส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม อย่างมีส่วนร่วมจากผู้เกี่ยวข้อง ตามหลักธรรมาภิบาล

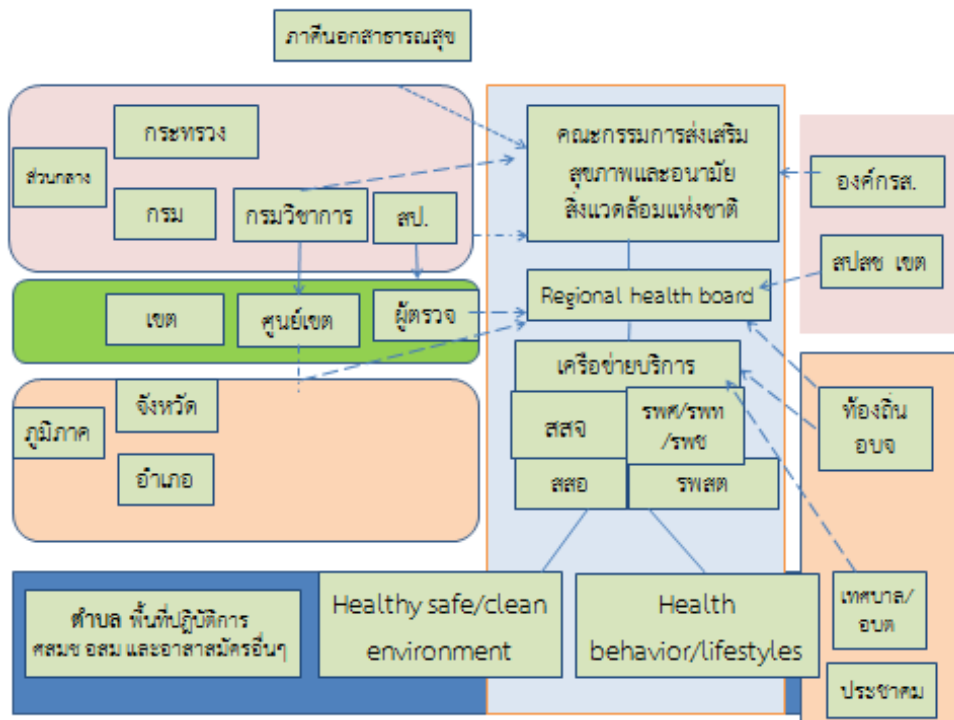
๑๐. พัฒนาข้อมูลข่าวสารให้เป็นระบบเดียว มีคุณภาพใช้งานได้ และดำเนินการพัฒนาระบบข้อมูลเชิงยุทธศาสตร์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมเป้าหมาย เพื่อใช้ข้อมูลในการวางแผนส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม ทั้งในระดับประเทศ จังหวัด และท้องถิ่น

๑๑. เป็นหน่วยบริหารจัดการกำลังคน ด้านส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมในระดับประเทศ ร่วมกับหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง จัดให้มีกระบวนการสร้างเสริมศักยภาพบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเป็นระบบ สร้างเสริมศักยภาพองค์กรและบุคลากรในระบบงานของกระทรวงสาธารณสุข ที่อยู่ในองค์กรระดับพื้นที่ (เขต จังหวัด อำเภอ ตำบล) เปิดพื้นที่ และโอกาส กับเครือข่ายภาคีสุขภาพที่หลากหลาย เช่น เครือข่ายผู้บริโภค เครือข่ายประชาคมสุขภาพ รวมทั้งประสานการทำงานร่วมกับ สสส. และภาคีวิชาการอื่นๆ เพื่อสนับสนุนการทำงานขององค์กรต่างๆ

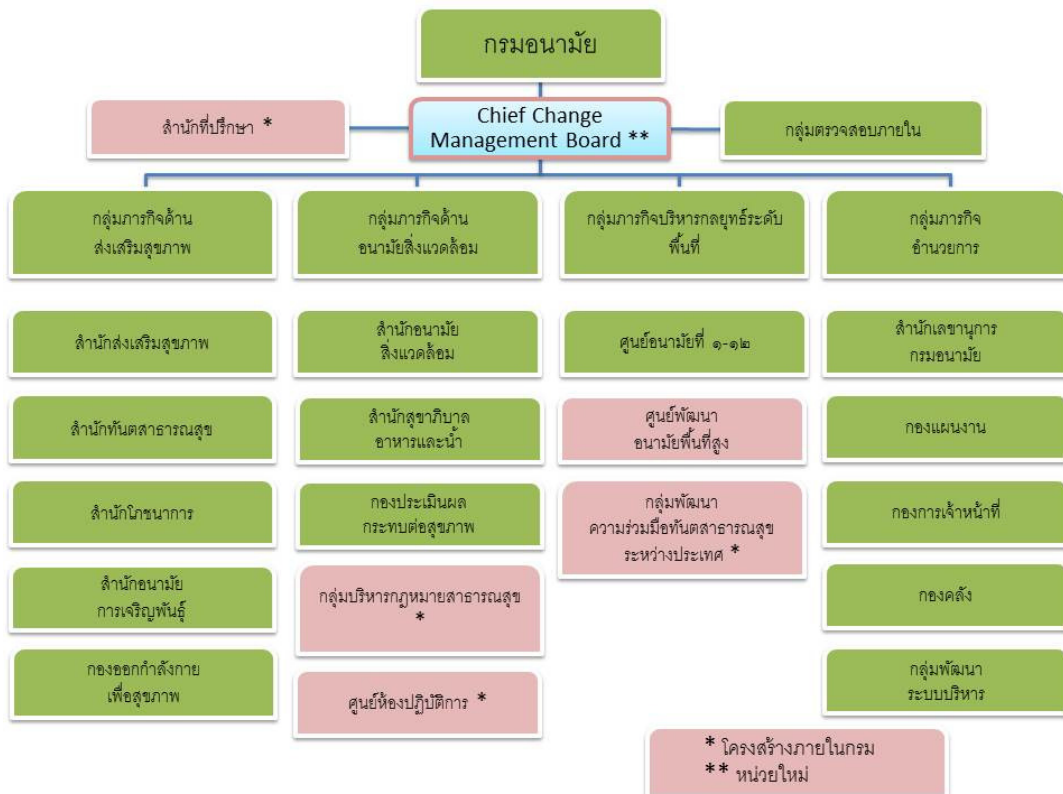
๑๒. การสนับสนุนเขตสุขภาพ ให้สามารถทำหน้าที่ในการบริหารจัดการทุกบทบาท (Functions) ในระบบส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมภายในเขต เป็นศูนย์ดำเนินการทำหน้าที่ประสานภาคีเครือข่ายต่างๆ ทั้งภายในและนอกกระทรวงสาธารณสุข ที่เกี่ยวข้องกับระบบส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมภายในเขต ชี้นำ ชี้นำให้ทุกภาคส่วนร่วมกันพัฒนาปัจจัยกำหนดสุขภาพที่เกี่ยวข้อง หรือเชื่อมโยงกับปัญหาสุขภาพในระดับเขต เชื่อมต่อกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด โรงพยาบาล ศูนย์วิชาการเขต และองค์กรต่างๆ ภายในเขต ได้อย่างมีประสิทธิภาพ บูรณาการงานจากระดับเขตไปยังระดับจังหวัด ควรมีความยืดหยุ่น เพื่อให้ระดับจังหวัดสามารถบริหารจัดการได้ตามบริบทของแต่ละพื้นที่

๔.๒.๑ โครงสร้าง

๑) โครงสร้างระบบการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม

๒) โครงสร้างกรมอนามัย

บทที่ ๔ BLUE PRINT FOR CHANGE

ข้อเสนอการเปลี่ยนแปลงเพื่อพัฒนาบทบาทกรมอนามัย

... มุ่งสู่การเป็นองค์กรหลัก ด้านการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมระดับประเทศ

๔.๒.๒ กลไกการขับเคลื่อนการดำเนินงานประกอบด้วย ๕ กลไกหลัก ดังนี้

กลไกที่ ๑ การจัดตั้งคณะกรรมการกรมนามัย กระทรวงสาธารณสุข แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนกรมนามัย (Chief Change Management Board : CCMB) และสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการขับเคลื่อนฯ (Secretariat Office) ให้ทำหน้าที่เป็นกลไกขับเคลื่อนการดำเนินงานของกรมนามัย มุ่งสู่การเป็นผู้อนุบาลระบบส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย เพื่อให้การดำเนินงานดังกล่าวเกิดขึ้นได้อย่างเป็นรูปธรรม และมีประสิทธิผล รวมทั้งทำหน้าที่สนับสนุนส่งเสริมให้มีการจัดลำดับความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงตามแผนปฏิบัติการ

บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการขับเคลื่อน

คณะกรรมการขับเคลื่อนฯ จะประกอบไปด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ด้านนโยบาย และยุทธศาสตร์ งบประมาณและกำลังคน ด้านส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม นักวิชาการ ผู้แทนจากภาคประชาสังคม และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีบทบาทหน้าที่ ดังต่อไปนี้

๑. ให้ความเห็นชอบข้อบ่งชี้การดำเนินงาน ตามประเด็นจากฉันทามติ ในการจัดลำดับความสำคัญ
๒. พิจารณาแผนงาน ยุทธศาสตร์ และข้อเสนอของคณะกรรมการชุดต่างๆ
๓. ติดตามความก้าวหน้าและผลดำเนินงาน
๔. จัดทำข้อเสนอในการจัดกลไกการบริหารจัดการ ที่มีประสิทธิภาพ และยั่งยืนของประเทศ ตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ ๒๕๕๗ เป็นต้นไป
๕. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนงาน ๔ เสาหลัก เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

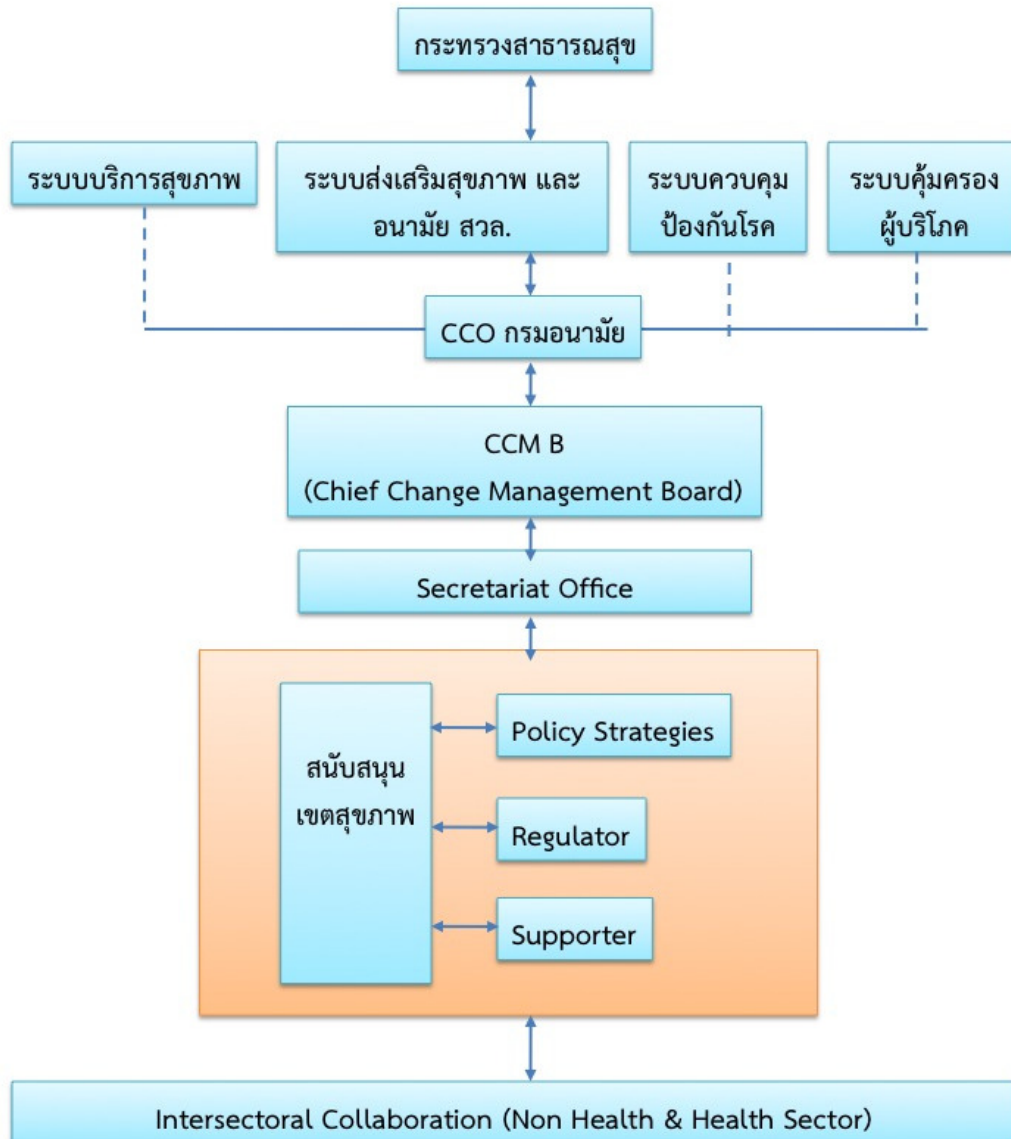
บทบาทหน้าที่ของสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการขับเคลื่อนฯ (Secretariat Office)

สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการขับเคลื่อนฯ เป็นหน่วยงานงานเล็กที่มีความอิสระ ความเป็นกลาง ซึ่งจะเป็นกิจกรรมหนึ่งภายใต้การบริหารจัดการของรองอธิบดีที่ได้รับมอบหมาย (CCO) ประกอบด้วยบุคลากร ๓-๕ คนที่มีสมรรถนะสูง ในบทบาทผู้นำการประสานเครือข่าย เป้าหมายสำคัญในการทำงานของสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการขับเคลื่อนฯ คือ ทำให้เกิด Think Tank on Health Promotion and Environmental Health System ของประเทศ ซึ่งหมายถึง

- การสร้างเครือข่ายระหว่างนักวิชาการ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- กำหนดทิศทาง บริหาร และควบคุมคุณภาพการทำงาน ด้านส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมที่สำคัญของประเทศ
- ส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาศักยภาพบุคลากร ด้านส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม และให้เข้าถึงวิชาการใหม่ ทั้งเนื้อหาและวิธีการทำงาน
- ส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมการเรียนรู้ การใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ เพื่อการตัดสินใจระดับนโยบายเพื่อการขับเคลื่อนงาน และเพื่อดูแลส่งเสริมตนเอง
- รวบรวมและเผยแพร่ฐานข้อมูลการศึกษาเพื่อประเมินผล
- สังเคราะห์การศึกษาที่มีอยู่ และวิเคราะห์ช่องว่าง ประเมินผลทุกปี ๒ ปี หรือ ๕ ปี

หน้าที่ของทีมงานสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการขับเคลื่อนฯ มีดังต่อไปนี้

๑. ประสานงานกับคณะกรรมการขับเคลื่อนฯ และคณะทำงานชุดต่างๆ (ถ้ามี) รวมถึงเชื่อมโยงกับระบบและกลไกต่างๆ ที่มีอยู่
๒. สรุปข้อคิดเห็น จากคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง และนำเสนอต่อคณะกรรมการขับเคลื่อนฯ เพื่อตัดสินใจ
๓. ดำเนินกิจกรรมสนับสนุนต่างๆ เพื่อส่งเสริมการนำข้อมูลไปใช้ได้จริง เพื่อวางแผนและพัฒนา ลดความซับซ้อน และเพิ่มศักยภาพของบุคลากร
ดังภาพโครงสร้างต่อไปนี้

กลไกที่ ๒ กลไกการจัดการนวัตกรรม การส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม ทำหน้าที่ประมวลสังเคราะห์ความรู้ทบทวนการเคลื่อนไหว เพื่อนำมาสู่การพัฒนาการวิเคราะห์ปัญหา และจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย แนวทางปฏิบัติที่เหมาะสม

กลไกที่ ๓ กลไกการสื่อสารเพื่อการเปลี่ยนแปลง ทำหน้าที่วิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย ที่จะรณรงค์เผยแพร่แต่ละกลุ่ม ว่ามีวัฒนธรรมการสื่อสารอย่างไร มีความสนใจในเนื้อหาอย่างไร รับรู้ช่องทางการสื่อสารผ่านอะไร ต้องจัดวางยุทธศาสตร์ว่าด้วยเนื้อหาช่องทาง วิธีการสื่อสาร และบริบทช่วงเวลาและเหตุการณ์แบบใด ที่จะทำให้กลุ่มเป้าหมายสามารถรับรู้ และตีความหมายของสื่อที่ส่งไป

กลไกที่ ๔ กลไกสร้างความสัมพันธ์และบริหารเครือข่าย ทำหน้าที่แสวงหากลุ่มเป้าหมายพันธมิตรต่างๆ ให้เข้าร่วมขับเคลื่อน เพื่อนำความรู้ส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมไปใช้ หรือแสวงหาช่องทางในการเข้าร่วมเป็นพันธมิตรกับกลุ่มอื่นๆ ในการขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะร่วมกัน

กลไกที่ ๕ กลไกในการระดมทรัพยากร ทำหน้าที่ในการแสวงหาการเข้าถึงทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ เพื่อมาสนับสนุนการทำงานของเครือข่ายในแต่ละเครือข่าย